

Trappan

Det var när vi uppfann trappan som allt gick åt helvete. Ja, detta påstår jag, måhända förbluffande. Poängen är: När vi började bygga högt, högre, högre... högre, det var då det gick snett.

Skyskrapan är det moderna Babels Torn. Kanhända började det verkliga himmelssökandet med pyramiderna, men jag tänker främst på städernas framväxt; Katedralerna, bankhusen, spirorna; Upp, upp till Himlen ska vi trona. De var verkligen fallosar. Nog för att det var mäktiga patriarkalt innan, men det fullbordades med dessa maktsymboler – som för all del var enastående vackra och imponerande. Som en bekräftelse på vad människan kunde åstadkomma.

Hur kom jag hit? Bara detta: En trappa kan man ramla ner och slå sig av (för all del från ett träd också, men det hör inte hit). Kanske är jag personligt färgad. Jag ryser vid tanken på mina vettlösa föräldrar, som indirekt gav mig mitt första minne. Folk säger att det inte går att minnas så här tidigt, men jag svär vid allt heligt att jag minns när jag var mellan ett halvt och ett år gammal, och lämnades alldeles ovanför en trappa i en liten hall med en hög livliga, högljudda och betydligt äldre barn som naturligtvis skulle leka just blindbock, då undrar man vad i helvete mina festglada föräldrar – och, som det naturligt nog var och ofta är, min mor – egentligen höll på med.

Jag måste ha sett barn leka det tidigare, för jag minns hur rädd jag blev på grund av att de hade förbundna ögon och störtade runt fullkomligt planlöst och alla andra springer runt och undviker den blinde. Jag blev vansinnigt rädd, då jag inte kunde gå. Så jag hasade mig mot trappan till nedervåningen. Det måste ha varit en instinkt inom mig som sa att där fanns det en väg därifrån.

Och det gjorde det; Ett barn (händelsevis min sju år äldre bror, som jag fruktade som döden, detta dock oväsentligt, *då allt var de vuxnas ansvar*). Efter att jag rasat, tumlat, gud vet hur ner för trappan så har åskådare berättat att det som var mest skrämmande (för jag minns bara just fram till knuffen) var att jag inte skrek. På flera minuter. Sen skrek jag. Desto mer, och fördes till sjukhus. Ingen hjärnskakning kunde konstateras och jag fick åka hem. Men jag kan föreställa mig att jag redan där var traumatiserad.

Än idag kan jag undra; Fick jag inte en hjärnskada som grundlade en extra känslighet, lättskrämthet, alldeles i synnerhet för barn i klungor, i våldsamma lekar? Jag fortsatte alltid att smyga mig undan. Ibland har jag tänkt att jag borde gå i hypnos för att förstå varför jag inte skrek. Var chocken för stor? Men livet har passerat och nu ser jag ingen mening med det. Och vad var den största chocken, min brors knuff eller min mammas lämnande av ett nära nog spädbarn bland vilda, äldre barn? Än idag får jag jobbiga tvångstankar då jag i min rullstol (nej, ingen connection med barndomstraumat) åker förbi trappor. Att störta mig utför.

Nu återkommer ett annat barndomsminne; I mitt pojkrum hade jag som barn ett "torn-museum". Jag byggde torn av allt; Suddgummin, böcker – jag minns särskilt ett, byggt på Bill-serien av Richmal Crompton (troligen min första stora läsupplevelse) – Lego förstås, sen sviker mig minnet. Förmodligen ölburkar, som jag samlade från soptunnor här och där.

Åter: Hur kom jag hit? Tja, var inte det samma instinkt som allt annat "på-höjden"-byggande? Tänk er ett New York utan trappor. Utan skyskrapor. Tänker ett N.Y. med bara enplanshus. Det skulle vara rätt snopet och inget vidare effektivt för Al-Quaida att störta ner i ett sånt. Förvisso, då hade det inte funnits flygplan heller (eller gräsliga flygolyckor), men... kan man få va lite barnslig en stund?. Som 9/11 nu blev, blev det en regelrätt kastration av hela USA (med horribla

motreaktioner som följd).

Vad värre är; I skrivande stund är det ännu några veckor sen en serie våldsamma jordbävningar i Turkiet och Syrien. Redan fattiga, utsatta människor i hel- och halvdiktaturer. Jordbävningar har alltid funnits, kommer alltid att finnas. Dessa människor vet att de bor i verkliga riskzoner. Eller? Förtränger de, av nöd? Jag skulle lagt benen – det är lite si och så med dom, i och för sig – på ryggen snabbare än Speedy Gonzales (om någon levande människa minns honom) hellre än att bo där.

Men jag kan inte låta bli att undra: Vad hade hänt – i en fjollig parallellvärld såklart – om det bara funnits enplanshus där? Tja, många döda. Kanske tusentals. Men kanske inte – den senaste siffran jag hörde, 45 000? Ska vi upp till 100 000?

Inga skyskrapor där man är bortom räddning. Och inte dessa ohyggliga rasmassor. Från vilka människor skriker som bokstavligt från Underjorden. Mitt i smällkalla vintern. Efter anhöriga, efter hjälp. Och hjälpen och de anhöriga vet att de inte kan rädda, gräva fram dessa varelser – som du och jag. För då blir det än värre, gissar jag. Vad dör de av? Hur lång tid tar det? Sitter de fastklämda och vrålar av smärta – ohörda? Som paniskt höjdrädd och klaustrofobisk kan jag inte tänka mig nåt värre sätt att dö.

Förbannat vare byggandet på höjden. Förbannad vare... trappan.

Text: Pär Widmark

Foto: Pixabay